

**АКАДЕМИК ВЛАДИМИР И. ГЕОРГИЕВ – НЕОБХОДИМО
ПРИСЪСТВИЕ СЛЕД ПОВЕЧЕ ОТ ВЕК**

ПЕТЯ АСЕНОВА

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

petyaass@gmail.com

**110-TH ANNIVERSARY OF ACAD. VLADIMIR GEORGIEV –
AN INDISPENSABLE PRESENCE MORE THAN A CENTURY LATER**

PETYA ASENOVA

SOFIA UNIVERSITY “ST. KLIMENT OHRIDSKI”

petyaass@gmail.com

The article deals with the main periods in the creative work of Vladimir I. Georgiev. It is focused on his contributions in the domain of Indo-European linguistics, the study of the ancient languages of the Balkan Peninsula and the Aegean Basin, Slavonic and Bulgarian studies and etymology. The paper emphasizes the role of onomastics as evidence in his most important research works, as well as the successful combination of comparative and structural approaches in his methodology. The article also treats his work as an organizer of the linguistic science and his role as an inspiration for many followers.

Keywords: Indo-European linguistics, onomastics, Slavic linguistics, Balkan linguistics

Акад. Владимир И. Георгиев, български езиковед със световна известност и признание, е оставил изследвания в областта на общото, индоевропейското и славянското езикознание, но най-вече в индоевропейското, с особен оглед към старите езици на Балканския полуостров и Средиземноморието. Всички те, написани преди десетилетия, запазват своята актуалност и днес. Освен учен от висок ранг той беше и организатор на науката и авторитетен участник в обществения живот.

Професионалният му път е шеметен за днешните ни представи:

– доктор на науките на 26-годишна възраст, доцент на 28 години, академик на 44 години;

– заместник-председател на БАН (1959–1972), член-кореспондент на няколко академии на науките: Френската (1965), Финландската (1966), Саксонската в Лайпциг (1969), Белгийската (1972), Атинската (1979);

– почетен доктор на Хумболтовия университет в Берлин (1960), на Пражкия (1968) и на Киевския (1983) университет;

– председател на Международния комитет на славистите (1960–1963), на Международния комитет за изследване на Югоизточна Европа (1965–1967), член на Международния комитет на лингвистите, на Международния комитет по ономастика, на Управителния съвет на индоевропейското дружество, на Управителния съвет на Международния комитет по микенология;

– заместник-ректор и ректор на Софийския университет (1948–1956), ръководител на Катедрата по общо и индоевропейско езикознание (1948–1974);

– директор на Института за български език (1951–1956), директор на Единния център за език и литература (от 1972);

– заместник-председател на Националния комитет за защита на мира (1973).

Получил е високо признание за приносите си към науката и развитието на обществото: два пъти е лауреат на Димитровска награда за наука, първа степен; четири пъти е носител на ордена „Георги Димитров“; удостоен е със златната звезда „Герой на социалистическия труд“, носител е на френския орден за наука „Palmes académiques“.

С течение на времето постове и отличията избледняват или биват забравени, непреходно остава сътвореното от Вл. И. Георгиев в науката. Именно с него той присъства сред нас 110 години след рождението си – неговите прозрения дават перспектива за нови търсения, а може би и открития. Освен с природна дарба и научно любопитство всичко това е постигнато с упорит труд.

Владимир И. Георгиев е син на народни учители, местещи се от село на село, от град на град (Габаре, Шумен, Телиш, Койнаре, Кнежа, отново Шумен, Варна), за да търсят работа. Той е роден в с. Габаре, Белослатинско, на 3 февруари 1908 г. като първо дете на родителите си – Янка Желязкова (1887–1920) и Иван Георгиев Цеков – Гражданина (1882–1960). Две години по-късно е роден брат му – бъдещият акад. Емил Георгиев (1910–1982). Майка им умира на 33-годишна възраст и оставя синовете си невръстни. Уважението към знанието и отговорността към науката у двамата бъдещи учени очевидно е култивирал баща им – интересна личност с енциклопедични знания, представител на най-достоините качества на българското учителство от началото на XX век. Ерудиран познавач на марксизма, той е между първите преводачи у нас на „Комунистически манифест“ на К. Маркс и Фр. Енгелс, „Диалектика на природата“ от Фр. Енгелс, „Към въпроса за развитието на монистичния възглед върху историята“ от Г. В. Плеханов, „Материализъм и емпириокритицизъм“ и откъси от „Философски тетрадки“ на В. И. Ленин. Проф. Емил Георгиев ни е разказвал, че баща им е обичал да ги поучава с притчата за източен мъдрец, който молел боговете да дадат на децата му не знания, а *стремеж към знанието*. С баща си Вл. И. Георгиев е научил немски.

Завършил с пълно отличие класическото отделение на Варненската мъжка гимназия през 1926 г., Владимир И. Георгиев се записва за студент по класическа филология в Софийския университет, където се дипломира през 1930 г. Тук негови учители са изтъкнатите наши езиковеди Стефан Младенов (1880–1963) – в областта на общото и индоевропейското езиковедие, етимологията и историята на българския език; Димитър Дечев (1877–1958) – класик и изследовател на палеобалканските езици, специално на тракийския, и елинистът Веселин Бешевлиев (1900–1992), който е с особени приноси в гръцката, латинската и прабългарската епиграфика.

През 1932 г. новоназначеният 23-годишен асистент по латинска филология публикува първото си значимо изследване – *Индоевропейските гутурали* (Годишник на Софийския университет, Историко-филологически факултет)¹, което преобразява научните възгледи за родството между индоевропейските езици, а оттам – и за етногенезиса на индоевропейските народи. Според Вл. И. Георгиев не дълго преди разпадането на отделни групи на индоевропейския език основа са съществували два реда гутурали – велари и лабиовелари, а не три (палатали, велари и лабиовелари), както се е смятало дотогава. Промяната на веларите в сибиланти или африкати се дължи на действието на палатализацията. Теорията за **бипартицията на индоевропейските гутурали** доказва несъстоятелността на делението на индоевропейските езици на „кентум“ (на запад: гръцки и латински) и „сатем“ (на изток: славянските, балтийските, индо-иранските). Изследването получава положителни оценки от авторитетни езиковеди като автора на ареалните норми Матео Бартоли (1873–1946) – през 1940 г., и младия по това време бъдещ забележителен индоевропеист Манфред Майерхофер (1926–2011) – през 1942 г. А авторът на чешкия етимологичен речник Вацлав Махек (1894–1965) определя труда му като „убедителен възглед“ и „действително най-простото обяснение на индоевропейските палатални звукове“ (V. Machek, *Slavia* XVI, 1938/1939: 185–191).

Простота и убедителност на обяснението са качествата, които характеризират новаторството и в последвалите изследвания на младия учен.

През учебната 1933/1934 година Вл. И. Георгиев е на специализация във Виена при Паул Кречмер (1866–1956) и Норберт Йокъл (1877–1942), която завършва със защита на докторска дисертация, предшествана от полагането на „законните изпити“ по „сравнително езиковедие и индийска филология“ и по философия с оценка „единодушно с отличие“. Докторската му дисертация на тема *Отрицателната заповед в гръцки, латински, български, староиндийски и инюнктивът* (Годишник на Софийския университет, Историко-филологически факултет, 1934) доказва, че изменението на формите на императива (напр. заместването на индоевропейския императив в праславянски от оптатива) е в зависимост от условията на човешкото общуване, налагащо забраната да се представи с евфемистични средства, които да внушат желание тя да бъде изпълнена. Непрекъснатата

замяна на една отрицателна форма на повелителното наклонение с друга в историята на индоевропейските езици се дължи именно на тази социолингвистична причина. *Отрицателната заповед* не представлява пето индоевропейско наклонение (инюнктив), такова наклонение не е съществувало. Това логично социолингвистично обяснение преди съществуването на социолингвистиката е получило одобрителни отзиви в авторитетни лингвистични списания в Берлин, Гьотинген, Мюнхен, Париж, Мадрид.

Петдесет години след присъждането на докторската му степен, на 20 юли 1984 г., Виенският университет удостоява Вл. И. Георгиев с почетната „златна“ докторска диплома, каквато получават само най-видните учени, защитили докторат във Виена.

Краткият виенски период на Вл. И. Георгиев заслужава да бъде оценен като определящ за по-сетнешните му интереси и разработки. Те ще дадат отпечатък върху развитието на езиковедските области, в които ще се изявява, в частност – в областта на индоевропеистиката. Неговият учител – П. Кречмер, привърженик на младограматическата школа и строго следващ методологията на компаративистиката, е индоевропеист и познавач на гръцкия и на древните езици на Балканския полуостров. Епохалното му изследване върху предгръцките елементи в старогръцкия (1896 г.) се основава на местните имена от античната Анатолия и се потвърждава от откриването на Кносос от археолога сър Артър Евънс. Н. Йокъл, индоевропеист, но също така славист (роден е в Моравия и от малък познава чешкия) и романист, се посвещава на албанологията и прави приноси във всички области на албанския език и на албанската народна култура. Депортиран като еврейин в хитлеристки лагер в Белорусия през 1942 г., загива там през същата година.

При П. Кречмер, едновременно с Вл. И. Георгиев, специализират Екрем Чабей (1908–1980) от Албания и Николаос Андриотис (1906–1976) от Гърция. Тримата младежи от Балканите са връстници. През 1933 г. Е. Чабей също написва докторска дисертация под наслов *Italoalbanische Studien* (Итало-албански изследвания). И тримата стават най-големите езиковеди на своите страни, като работят в близки области (индоевропейско езикознание и история на родния си език) и са автори на етимологични речници на родния си език. Тримата поддържаха научни и дружески контакти, срещали сме ги например като участници на Първия конгрес по балканистика в София през 1966 г.

Задълбочените познания на Вл. Георгиев в индоевропейското езикознание и овладяването на сравнително-историческия метод вече му позволяват да насочи интересите си към „предгръцкото езикознание“ – палеобалканските езици, чието откриване променя съществуващите гледища върху индоевропейската диалектология. За разлика от П. Кречмер, според когото предгръцките елементи в старогръцкия се отнасят към неиндоевропейски субстрат, ученикът му Владимир И. Георгиев доказва, че част от старогръцката топонимия и лексика (напр. местни имена като *Ἐρύμανθος*,

планина в Аркадия; *Zákynthos*, остров западно от Пелопонес; *Λαβύρινθος*, лабиринтът на остров Крит; *Kórynθος*, град в Северен Пелопонес; *Παρνασσός*, планина във Фокида, където се намира светилището на Делфи; *Λυκαβηττός*, висок хълм край Атина, и др., както и думи, познати гръцки заемки в европейските езици, като *κυθάρισσος*, *νάρκισσος*, *κithάρα*, *βασιλεύς*, *τύραννος*), които съдържат нетипичните за гръцката фонетика съчетания - *νθ*-, *-ττ*- *-σσ*-, принадлежат на изчезнал, претопен от гърците индоевропейски език, който се характеризира с изместване на съгласните (*Lautverschiebung*): **t > th*, **d > t*, **dh > d*, и други индоевропейски фонетични особености. Този език се е говорил през третото хилядолетие пр.н.е от създателите на най-ранната цивилизация в Егейския басейн и е известен днес в езикознанието като „георгиевски“. Самият му откривател обаче го нарича **пеласгийски**, защото смята, че неговите носители, според античните автори, са пеласгите, обитавали тези места преди гърците.

Владимир И. Георгиев е привърженик на тезата за индоевропейския характер и на друг древен език – **етруския**, познат от около 10 000 надписа, който П. Кречмер също е смятал за неиндоевропейски. Като прилага собствен метод (метода на морфологическата статистика), основаващ се на устойчивостта на граматическите показатели в езика, Вл. И. Георгиев успява да дешифрира етруския и доказва, че е късен диалект на хетския (добре познат след разчитането на хетското клинописно писмо от Б. Хрозни през 1915 г.). Хетският е изчезнал след XII в. пр.н.е., а етруският е засвидетелстван от VII в. пр.н.е. нататък. Празнината от пет века се запълва чрез звуковите съответствия, които сочат как историческото развитие на западнохетския е довело до етруския. Като установява звуковите закони, на които се подчиняват етруските заемки в латинския, Вл. И. Георгиев стига до извода, че латинският е силно етрускизиран език.

Заслугите на Вл. И. Георгиев за разчитането на **критско-микенския** – стар гръцки диалект, употребяван през XIV в. пр.н.е. и до края на XII–XI в. пр.н.е., го нареждат сред най-изтъкнатите елинисти. Въз основа на дешифрировката на Майкъл Вентрис и Джон Чедуик Вл. И. Георгиев съставя речник на критско-микенските надписи и посвещава редица изследвания на отношението на критско-микенския спрямо праиндоевропейския и останалите гръцки диалекти (вж. напр. *Проблеми минойского языка*. София, 1953).

Между изследванията на Вл. И. Георгиев върху древните езици от Балканския полуостров и Егейския басейн особена важност за България има интересът му към **езика на траките**. След проучванията на В. Томашек, П. Кречмер и Н. Йокъл в тази област Димитър Дечев (D. Detschew. *Die thrakischen Sprachreste. Schriften der Balkankommission. Linguistische Abteilung*. XIV. Wien, 1957) успешно развива същата проблематика. Привличайки най-новите данни за древните езици от Балканския полуостров и Западна Мала Азия, Вл. И. Георгиев доказва индоевропейския произход на езика на автохтонното население по нашите земи (даже Д. Дечев е смятал, че тракийският е „иранизиран етрускоиден“, но неиндоевропейски език). Най-

голямата научна заслуга на Вл. И. Георгиев е разграничаването на тракийския от дако-мизийския като два близкородствени, но самостоятелни езика въз основа на дистрибуцията на топонимите в югоизточната и североизточната част на Балканския полуостров: топонимите, съдържащи компонент *para* ‘поток, река’ (50 топонима, напр. *Agatarara*, *Aθuπapa*, *Bevδιπapa*, *Bessapara*); *bria* ‘град’ (15 топонима, напр. *Πολτυμβρία*, *Σομβρία*, *Μεσημβρία*, *Σηλυ(μ)βρία*, *Βρουτοβρία*); *diza* ‘крепост’ (11 топонима, напр. *Οροδίζα*, *Τυρόδιζα*) се срещат само в Тракия, докато в Дакия, в Горна и Долна Мизия са засвидетелствани около 50 топонима с компонент *dava* (*deva*) ‘град’, напр. *Arcidava*, *Burridava*, *Sacidaba*.

Характерното за подхода на Вл. И. Георгиев внимание към **ономастиката** и особено към отличаващата се с устойчивост хидронимия (вж. напр. *Българска етимология и ономастика*. София, БАН, 1960), която е надеждно и нерядко единствено свидетелство за етническата и езиковата принадлежност на най-старото население на даден географски район, се проявява и в много други негови изследвания. Той беше привърженик на идеята за създаването на атлас на древната топонимия на Балканския полуостров, но ценеше високо също и приноса на синхронната ономастика за историята на Балканите в трудовете на А. М. Селищев, М. Фасмер, Й. Заимов (*L'onomastique et la géographie historique*. – Actes du XIe Congrès International des sciences onomastiques. Sofia, 28.VI – 4.VII.1972. Sofia. 1974. 341–343).

В продължение на почти четиридесет години Вл. И. Георгиев изследва лексиката, словообразуването, етимологията, езиковите остатъци (двуосновните антропоними и теонимите) на тракийския език, мястото му между индоевропейските езици и отношенията му с другите древни езици от същия ареал. Обобщаващ труд на траколожките му приноси е книгата *Траките и техният език* (София, 1977). С изследванията си той превръща тракологията в национална дисциплина за България (преди съществуването на Институт по тракология).

Резултатите от изследванията си по **индоевропейско езикознание** Вл. И. Георгиев обобщава в книга, претърпяла три издания (на руски – 1958, на италиански – 1966, на английски – 1981), като всяко следващо е разширявано и осъвременявано в съответствие с последните постижения в областта. Между разработените теоретични въпроси трябва да се изтъкне анализът на новите възможности за прилагането на сравнително-историческия метод съобразно законите на езиковата структура, както и прилагането на нови изследователски методи, свързани с *ларингалната* теория, за чието утвърждаване Вл. И. Георгиев (наред с Йежи Курилович) има особени заслуги. Предлага се историята на индоевропейското езикознание да бъде разделена на три периода, всеки от които се характеризира със свои основни проучвания и прилагане на специфични изследователски методи. Основната задача, която си поставя авторът в тази книга, е да даде задоволително решение на въпроса за прародината на индоевропейските езици и за родствените връзки между отделните техни групи.

Изследванията на Вл. И. Георгиев в областта на индоевропейското езикознание, и в частност върху палеобалканските езици, стават естествен мост към *балканското езикознание*, за чийто създател в България основателно може да се смята именно той. Наред с конкретните научни приноси (като разработките върху членната система в балканските езици и др., вж. напр. *Le problème de l'union linguistique balkanique*. Sofia, 1968) той организира и стимулира изследванията в тази езиковедска област. С изпреварваща прозорливост бележитият учен пръв не само в България, но и в Европа и Америка институционализира лингвобалканистичните изследвания, като създава през 1952 г., преди да съществува Институт по балканистика (от 1964 г.) или подобни научни звена по света, Секция по общо, индоевропейско и балканско езикознание в Института за български език към БАН (днес Секция за българска етимология). Основава през 1959 г. международното издание на БАН сп. *Балканско езикознание* и го ръководи отначало като единствен редактор, а по-късно и до смъртта си – като главен редактор. Обнародва в него изследвания на именити балканисти и индоевропейци (между които О. Хаас, А. Й. Ван Виндекенс, Р. Бернар, В. Бешевлиев, Е. Хемп, Ал. Росети, Н. Райтер, Е. Курцова, Ч. Погирк, Х. Ожеховска, В. К. Журавльов, А. Врачу, А. Гранес, К. Костов, Ив. Дуриданов, К. Шилдс, Л. Гиндин, В. Кипарски, В. ван Вейк, Г. Михайлов, Ал. Ничев и много други).

Като председател на Международната асоциация за изследване на Югоизточна Европа (AIESEE), благодарение на научния си авторитет, Вл. И. Георгиев успява да организира през 1966 г. Първия конгрес по балканистика в София. В пленарните си доклади на този конгрес и на периодично следващите го той очертава задачите, които стоят пред балканското езикознание, и последователно утвърждава необходимостта от прилагането на предложения от Н. С. Трубецкой (на Първия конгрес на лингвистите, Хага, 1928 г.) термин *езиков съюз* (*Sprachbund*). Вл. И. Георгиев беше убеден изразител на възгледа, че общностите между балканските езици са резултат от комплексни причини – субстратни влияния, унаследени развойни тенденции, калкиране на чужди модели, но преди всичко – на езиковата и културната симбиоза в условията на общ исторически живот и продължителен би- и полилингвизъм. Според Вл. И. Георгиев още през Ранната античност на Балканския полуостров ще да е съществувало нещо като езиков съюз.

Славистичната проблематика в трудовете на Вл. И. Георгиев е осветлена през гледището на индоевропейеиста. Той подлага на критична преценка възгледите за развоя и диалектното членение на праславянския, излизайки от данните за много по-ранно от приетото засвидетелстване на индоевропейски езици (хетския от XIX в. пр.н.е, критско-микенския от средата на второто хилядолетие пр.н.е.) и от сведенията за славяните у античните автори. Според него отделянето на праславянския от балто-славянската езикова общност протича вероятно от началото на второто хиля-

долетие пр.н.е. докъм VIII–VII в. пр.н.е. Това е ранният праславянски период. Към края на средния праславянски (VII/VI в. пр.н.е. до IV/V в. сл.н.е.) се отнасят първите исторически сведения за славяните у Йорданес (VI в.). През късния праславянски (IV–VII/IX в. сл.н.е.) се обособяват трите праславянски диалекта, които дават по-нататък основата на трите подгрупи на славянските езици (вж. *Праславянский и индоевропейский языки*. София, 1963). Вл. И. Георгиев представя и оригинално виждане за праславянската вокална система, което дава убедително обяснение на „акавизма“ в руския (и белоруския) и в диалектите на други славянски езици, напр. в някои български родопски говори. Според него в праславянската вокална система е съществувала опозиция *ā:ǎ*, преди *ǎ* да премине в *o* (най-напред само под ударение). В късния праславянски почти до появата на писмеността не е съществувала фонема *o*. Това състояние е отразено напр. в старите славянски имена в топонимията на Гърция (*Вокалната система в разволя на славянските езици*. София, 1964).

Трябва специално да се отбележи прилагането на морфематичните закони при разработването на проблемите на славянската диахронна морфология от Вл. И. Георгиев. Методологията на учения се основава на търсенето на причините за отклонението от фонетичните закони при изменение на флексията, което той открива в йерархията на езиковата система: морфологичните закони неутрализират действието на фонетичните закони, които са от по-ниското равнище (*Основни проблеми на славянската диахронна морфология*. София, 1969).

С оригиналност се отличават изследванията му върху българския език, преди всичко – опитът му за периодизация на неговата история. В противоположност на традицията тя да се основава на фонетичния развой, според Вл. И. Георгиев определящо е качествено изменение на структурата, т.е. изменения в морфологията, какъвто е преходът от синтетизъм към аналитизъм. Етапите в неговата периодизация се основават върху измененията в морфологичната система. Новаторско е тълкуването му за трите залога в българския език; за *имам*-перфектните форми и т.н. Но ненадминат е приносът на Вл. И. Георгиев в областта на българската етимология – както с конкретни разработки, така и с теоретични трудове. Венецът на тази дейност несъмнено е колосалното начинание „Български етимологичен речник“, чийто първи том излиза през 1971 г. под неговата главна редакция, както и последвалите томове (1979 – II, 1986 – III, 1995 – IV (в съредакторство с Ив. Дуриданов).

Възпитан в духа на младограматизма за строго съблюдаване на езиковите закони, Вл. И. Георгиев възприема адекватните за обекта на изследването си нови подходи на структурализма – ако чрез сравнително-историческия метод се установява кое как се е изменяло в езика, структуралният подход дава отговор защо дадено изменение се е осъществило точно по определен начин. Оценяването на достойнствата на структурализма не е модна декларация у него (вж. отговора му на въпроса *Что нового внесла*

структурна лингвистика в историческое и сравнительно-историческое изучение славянских языков. Вопросы языкознания. 1958, 2). Като обща характеристика на най-съществените му езиковедски приноси е успешното прилагане на сравнително-историческия и структуралния метод. Във второто издание (София, 1965) на учебника по езикознание за студенти (в съавторство с Ив. Дуриданов) той даже включва глава, посветена на структурните причини за развоя на езика (с. 252–258), преработка на статията му *Методологически въпроси на езикознанието* (Ново време, 1965, 7, с. 43–56).

Почителното за последователите на методологията на Вл. И. Георгиев според мен е честното отношение към езиковия факт, смелостта да се тълкува той по нестандартен, необременен от изкуствени конструкти начин и да му се търси най-простото обяснение. Някои негови решения са до дързост смели и невинаги се възприемат безрезервно (напр. изместването на съгласните в тракийския, акавизмът в славянските езици, съвпадането на ятовата граница с границата между *dava/deva* в античната топонимия), но подкрепени от езиковия материал, те са силни. Той споделяше със своите по-млади колеги изследователските си търсения още докато работеше върху тях, приемаше с уважение техните наблюдения и мнения, изразявани по време на сбирките на водения от него Семинар по езикознание в Катедрата по езикознание – през понеделник от 19 ч.

Вл. И. Георгиев беше помислил да остави на езикознанието, освен своите трудове, и нещо, което да тласка науката напред, да насърчава развитието ѝ и тогава, когато той си отиде от света. Големият учен беше предназначил всичките си спестявания, за да се учреди награда за езиковедски труд, която да се присъжда на две години. Библиотеката си беше завещал на Института за български език към БАН, който бе най-скъп на сърцето му.

Наградата беше връчвана в пет последователни години (1986, 1987, 1988, 1989, 1990), след което заглъхна. Чест прави на ръководството на Института за български език, че намери начин да я възстанови през 2013 г., след пауза от 23 години, и ето – тя се връчва отново на днешния ден.

Сега Институтът за български език е изправен пред дълга да опише и съхрани библиотеката му с безценни издания, които не се намират никъде в България. А и да намери енергия за един подвиг: да издири и издаде посмъртния труд на Вл. И. Георгиев *Probleme der indoeuropäischen Sprachwissenschaft*, който е депозиран в издателството на БАН през юни 1988 г. Това е двутомен сборник, съдържащ най-важните приноси на Вл. И. Георгиев по индоевропейско езикознание. Бях издателски рецензент на труда и познавам съдържанието му. В първия том са включени изследвания върху индоевропейския праезик и прародина; малоазийските езици; индоевропейската фонетика, морфология и словообразуване. Вторият том е посветен на палеобалканистиката: откриването на предгръцкия език; доказването на принадлежността на тракийския към индоевропейските езици; раз-

граничаването на тракийския от дакийския. Този сборник бе подготвен от талантливия ученик на Вл. И. Георгиев – Георги Риков (1946–2002), въз основа на направените от Вл. И. Георгиев ръкописни добавки към отпечатани вече трудове.

За повечето от нас акад. Вл. И. Георгиев беше олицетворение на езикознанието. Не сме се замисляли дали и той има личен живот извън езикознанието. Неговото присъствие днес е в трудовете му, към които се обръщаме в изследванията си, но и в отговорността и самоконтрола върху това, което пишем или преподаваме.

БЕЛЕЖКИ / NOTES

¹ Библиографски данни за цитираните произведения вж. в изготвената от Елена Машалова пълна библиография на Вл. И. Георгиев в сп. *Съпоставително езикознание* 2008 (XXXIII), № 3, с. 88–139.

✉ Проф. д.ф.н. Петя Асенова

Катедра по общо, индоевропейско и балканско езикознание
Факултет по славянски филологии, СУ „Св. Климент Охридски“
бул. „Цар Освободител“ 15, 1504 София

✉ Prof. Petya Asenova, DSc

Department of General and Indo-European Linguistics
Faculty of Slavic Studies, Sofia University “St. Kliment Ohridski”
15, Tzar Osvoboditel Blvd., 1504 Sofia